

ΣΚΟΤΕΙΝΟΣ ΘΑΛΑΜΟΣ

Ευρισκόμεθα εις το Ιερόν της σκέψεως και ερχόμεθα εδώ δια να αναζητήσωμεν το Φως. Όμως πριν απ' αυτό έπρεπε να βυθιστούμε στο σκοτάδι. Το πρώτο βήμα της εισδοχής μας στον Τεκτονισμό ήταν προς τα κάτω ... σ' έναν σκοτεινό θάλαμο ή αλλιώς διασκεπτήριον. Μόνη μας συντροφιά ήταν μια κλεψύδρα, ένας αλέκτωρ, ένα κρανίο, ένα κομμάτι ψωμί, λίγο νερό, λίγο αλάτι, λίγο ... θειάφι, ένα κερι να σιγοκαίει, μια επιγραφή με τεράστια γράμματα που έγραφε V.I.T.R.I.O.L. καθώς και άλλες μικρότερες επιγραφές, που μπορεί στο βαθύτερό τους νόημα να ήταν θετικές, αλλά ως πρώτη αντίδραση προκαλούσαν σύγχυση, και όλα αυτά περιτριγυρισμένα από σκότος! Γιατί η συγκεκριμένη επιλογή των αντικειμένων? Τι συμβολίζουν? Τι κρύβουν και τι φανερόνουν? Η ερμηνεία των συμβόλων μπορεί να πάρει αναρίθμητες διαστάσεις δίνοντας ένα στοιχείο, μια κεντρική ιδέα, μια αφετηρία για το ταξίδι προς το Φως. Ξεκινώντας από τα μικρά αντικείμενα του Διασκεπτηρίου θα κατανοήσουμε καλύτερα πώς όλα είναι αλληλένδετα και συγκλίνουν στην κεντρική ιδέα του Σκοτεινού Θαλάμου.

Αφετηρία μας η Κλεψύδρα ή αλλιώς αμμόμετρο, από τις πρώτες επινοήσεις των αρχαίων λαών όταν χρειάστηκε να κατασκευάσουν ένα όργανο για την μέτρηση του χρόνου, επιλέγοντας ένα υλικό που θα έρεε ομαλά. Χρησιμοποιούνταν στα αρχαία Μυστήρια ως έμβλημα του χρόνου και της κινήσεως. Συμβολίζει το πέρασμα του χρόνου και την θνησιμότητα. Όπως τρέχει η άμμος έτσι τρέχει και ο χρόνος, μας υπενθυμίζει πόσο πολύτιμος είναι και ότι πρέπει να τον χρησιμοποιούμε συνετά. Από την άλλη, μπορεί να συμβολίζει και την ικανότητα της ανθρώπινης συνειδήσεως, δηλαδή της ψυχής, να βιώσει την αθανασία της μετά το πέρασμα του χρόνου στο γήινο επίπεδο. Μέσα της κρύβεται η υπόσχεση της ζωής, μπορεί να τελειώνει η άμμος, αλλά με μια αναστροφή της αρχίζει να κυλάει ξανά. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι μέσα της κρύβεται επίσης και η έννοια της αναστάσεως, ένας συμβολισμός που υπάρχει ακόμα στις ψυχές αρκετών ανθρώπων. Η Κλεψύδρα αποτελεί μια πρόσκληση προς τον δόκιμο να ανταποκριθεί στην μετατρεψιμότητα του χρόνου, να τολμήσει να μηδενίσει τον χρόνο του και να τον ξεκινήσει δίνοντας του υπόσταση, διάρκεια και αντοχή.

Ένα άλλο σύμβολο της θνητότητας, αλλά επίσης σύμβολο δύναμης, είναι το Κρανίο. Στο συμβολισμό του κρανίου υπάρχουν αναφορές από την αλχημιστική θεωρία, της μετατροπής του ακατέργαστου υλικού σε χρυσό μέσω της διαδικασίας της αποσύνθεσης. Έτσι κι εδώ πρέπει το βέβηλο να μεταλλαχθεί μέσα από την συμβολική ταφή του στον θάλαμο και μέσω της μύσεως να μεταμορφωθεί σε έναν νέο άνθρωπο. Στην Αλχημεία αυτό αποτελεί το Μεγάλο Έργο, δηλαδή την συνειδητή προσπάθεια επίτευξης της φιλοσοφικής λίθου και της θείας συνειδητότητας. Όντως η εξέλιξη, η μετάλλαξη και η μεταμόρφωση του ανθρώπου σε ένα ευγενές «μέταλλο» απαιτεί Μεγάλο Έργο. Συνοπτικά, το σύμβολο του κρανίου αφορά την παροδικότητα του υλικού κόσμου και συμβολίζει την αναγέννηση. Ως σύμβολο υπάρχει και στο «Δέντρο της Ζωής» της Καμπάλα. Είναι η πύλη για την ανώτερη σφαίρα κατανόησης που επιτυγχάνεται μόνο μέσα από τον πνευματικό θάνατο και την αναγέννηση του.

Ακολούθως, ο Αλέκτωρ συμβολίζει την έλευση της αυγής μετά το σκοτάδι της άγνοιας και του φόβου. Επίσης αποτελεί και τον οϊωνό που προμηνύει την πνευματική δοκιμασία. Κατά την αρχαία ελληνική παράδοση ο Αλεκτρύων ήταν ένας νεαρός και φίλος του Θεού Άρη που φρουρούσε τον χώρο όταν ο Άρης συνευρισκόταν με την Αφροδίτη, ώστε να τους προειδοποιήσει για την έλευση του Ηλίου. Μια νύχτα όμως τον πήρε ο ύπνος και έτσι ο Ήλιος έπιασε το παράνομο ζευγάρι και ειδοποίησε τον Ήφαιστο, τον απατημένο σύζυγο, ο οποίος τους συνέλαβε

εντός αοράτων δεσμών. Ο Θεός Άρης τιμώρησε τον Αλεκτρώνα μεταμορφώνοντάς τον στο ομώνυμο πτηνό, και έκτοτε ο αλέκτωρ αναγγέλει την ανατολή του Ηλίου με όλη την δύναμη της φωνής του. Επιπλέον, το λάλημα του αλέκτορα θεωρούνταν ότι διώχνει τις σκοτεινές δυνάμεις, για παράδειγμα στον Άμλετ του Σαιξπηρ το φάντασμα φεύγει μόλις ακούσει το λάλημα του κόκορα. Στην χριστιανική παράδοση έχουμε το χαρακτηριστικό παράδειγμα του αποστόλου Πέτρου, ο οποίος αρνήθηκε τρεις φορές το Φως του Χριστού όταν βρέθηκε ανάμεσα στο πλήθος «πριν αλέκτωρ λαλήσει». Όπως χρειαζόμαστε την επαγρύπνηση και την αποφασιστικότητα για την αναζήτηση της αλήθειας και του Φωτός του εσωτερικού μας Αρχιτέκτονα, το ίδιο θάρρος πρέπει να επιδείξουμε στην αναγνώριση Του όταν δοκιμάζεται από τους υπόλοιπους. Στα αρχαία και στα μεταγενέστερα Μυστήρια, ο αλέκτωρ συμβόλιζε την αφύπνιση των εσωτερικών πνευματικών δυνάμεων του ανθρώπου και την κυριαρχία των σκέψεων του καθώς και την εγρήγορση, καθότι προαναγγέλει την έλευση του Φωτός που θα θριαμβεύσει επί του σκότους και τον θρίαμβο της αλήθειας επί του ψεύδους.

Σύντροφος του αλέκτορα που επαγρυπνεί στο σκοτάδι είναι το αναμμένο κερί. Συμβολικά το κερί υπενθυμίζει ότι το σώμα είναι φθαρτό και λιώνει όπως το κερί, η φλόγα αντιπροσωπεύει την ψυχή και το φυτίλι μέσα στην φλόγα συμβολίζει το κρυμμένο τμήμα του υποσυνειδήτου, που κρύβει από την ανθρώπινη γνώση την προέλευση του ανθρώπου αλλά και τον μεταθανάτιο προορισμό του. Το κερί φωτίζει το σκοτάδι της ψυχής, αλλά στην έλλειψη του αέρα αρχίζει να τρεμοπαίζει μέχρι που σβήνει. Μια από τις βασικές αρχές του Τεκτονισμού είναι η ελευθερία του ατόμου, ο αέρας που προσφέρει το αίσθημα της ελευθερίας κρατάει την φλόγα στην ψυχή του τέκτονα άσβεστη. Ένα κερί μπορεί να ανάψει χιλιάδες άλλα κεριά που με την σειρά τους θα ανάψουν αναρίθμητα άλλα. Ο ρυθμός αυτός κρατάει την φλόγα άσβεστη στην αιωνιότητα ακόμα και αν το πρώτο κερί έχει σβήσει κάπου στο παρελθόν. Έτσι συμβαίνει και στις τεκτονικές στοές, η γνώση των παλαιότερων μεταλαμπαδεύεται στους νεόφυτους που και αυτοί με την σειρά τους θα την προσφέρουν στους επόμενους. Το αναμμένο κερί δηλώνει την παρουσία του πνεύματος σε προσωπικό επίπεδο, αλλά και σε ένα ευρύτερο επίπεδο την πηγή της πνευματικότητας που είναι έκδηλη στον κόσμο.

Την παρουσία τους στον Σκοτεινό Θάλαμο κάνουν τρία στοιχεία, το Θεϊόν, ο Υδράργυρος και το Άλας, τα οποία σύμφωνα με την Αλχημεία αποτελούν τις βασικές

ύλες για το Μεγάλο Έργο. Όταν υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στα στοιχεία τότε υπάρχει αρμονία στην ζωή μας και στον κόσμο.

Το Θείο είναι ένα αλχημικό στοιχείο που συμβολίζει την πολυμορφία της ανθρώπινης φύσης και την αιώνια πηγή έμπνευσης προς την φώτιση. Στην Αλχημεία το Θείο αντιπροσωπεύει τον Ήλιο, την ψυχή και το αρσενικό στοιχείο που μοιράζεται τις ιδιότητες του, είναι δηλαδή θερμό και στεγνό. Σε αντίθεση με τον Υδράργυρο που συμβολίζει την Σελήνη, το θηλυκό στοιχείο με τις αντίστοιχες ιδιότητες του, είναι ψυχρό και υγρό. Όταν αυτά τα δύο συνδυαστούν ή αλλιώς «παντρευτούν», γίνονται οι «γονείς» όλων των μετάλλων. Σύμφωνα με τους Αλχημιστές, το Θείο είναι το σύμβολο για την ενεργή δράση στο Μεγάλο Έργο, ενώ ο Υδράργυρος αντιπροσωπεύει την παθητική δράση.

Ο Υδράργυρος θεωρείται το πιο πολύπλοκο και μυστηριώδες αλχημιστικό στοιχείο. Είναι το μόνο μέταλλο που απαντάται σε υγρή μορφή και αποτελεί ισχυρό δηλητήριο για τον οργανισμό και ιδιαίτερα για τον εγκέφαλο. Έν αντιθέσει, το θειικό οξύ είναι ένα στοιχείο ζωτικής σημασίας για τον άνθρωπο, με ευεργετικές και θεραπευτικές ιδιότητες, το οποίο βρίσκεται σε διάφορα αμινοξέα και σύμφωνα με την αλχημιστική θεωρία, το Θείο είναι για το σώμα ότι ο Ήλιος για την Γη. Λόγω αυτών των ιδιαιτεροτήτων του, δόθηκε στον Υδράργυρο ο συμβολικός όρος «το νερό της ζωής», αλλά είναι ταυτόχρονα και η «αόρατη, μυστική φωτιά» με σκοτεινή προέλευση. Διαθέτει κάτι το θειικό αλλά ταυτόχρονα και κάτι το διαβολικό. Οι Αλχημιστές αναφέρονται στο στοιχείο του Υδράργυρου δίνοντας του την μορφή του Θεού Ερμή, ενός ερμαφρόδιτου θεού με διπλή υπόσταση. Ο Υδράργυρος εμφανίζεται στον Σκοτεινό Θάλαμο με την μορφή του αλέκτορα, ο οποίος είναι επίσης εννοιολογικά συνδεδεμένος με τον Θεό Ερμή.

Το στοιχείο που ολοκληρώνει την τριαδικότητα των αλχημιστικών υλών στο Μεγάλο Έργο είναι το Άλας. Όπως ο Υδράργυρος είναι το υγρό στοιχείο, το Θείο το πύρινο στοιχείο, το Άλας αποτελεί το σχηματικό-στερεο στοιχείο, που διαθέτει κρυσταλλική μορφή και ενέργεια. Στα αρχαία και στα μεταγενέστερα Μυστήρια το Άλας ήταν το σύμβολο της ουσίας που προέρχεται από το Χάος, της πρωτογενής ύλης η οποία με τον χρόνο λαμβάνει μια ορισμένη μορφή. Αυτή την ουσία οι Έλληνες μύστες την ταύτιζαν με την ψυχή του κόσμου. Το Άλας είναι ένα γήινο στοιχείο και απαραίτητο για την φυσική ζωή. Σύμφωνα με την αλχημιστική παράδοση, το αλάτι στην αρχική του μορφή είναι «πικρό». Εδώ συμβολίζει την

γνώση και την σοφία. Η αυτογνωσία είναι μια επώδυνη και πικρή διαδικασία που οδηγεί στον δρόμο της σοφίας. Στην τεκτονική παράδοση το Άλας θεωρείται σύμβολο της διανοητικής, ηθικής και φυσικής ουσίας της προσωπικότητας, το οποίο μαζί με το Θείο προκαλούν αμφιθυμία ανάμεσα στην ζωή και τον θάνατο, το φως και το σκοτάδι, τα οποία προσφέρουν αμφίδρομη πνευματική τροφή και ικανοποίηση.

Ένα τέταρτο στοιχείο είναι το Ύδωρ, το οποίο αποτελεί πηγή ζωής και είναι συνδεδεμένο με το αλάτι, το οποίο προέρχεται από το θαλασσινό νερό και είναι απαραίτητο για την διατήρηση του νερού από τους ζώντες οργανισμούς. Ως σύμβολο το Ύδωρ απεικονιζόταν στα αρχαία Μυστήρια όπως και το Άλας, την παθητική πρωταρχική ουσία που προέρχεται από το Χάος και συντέλεσε στην δημιουργία των πρωτογενών υλών. Ο Θαλής ο Μιλήσιος, στηριζόμενος στον συμβολισμό αυτό, δίδασκε ότι το Ύδωρ είναι η ύλη από την οποία όλα έχουν προέλθει. Το νερό είναι το μέσω των συναισθημάτων μας, καθώς υπάρχει στα δάκρυα μας και κυλάει στο αίμα μας. Οπότε το Ύδωρ συμβολίζει την διαίσθηση, το υποσυνείδητο καθώς και τις δημιουργικές δυνάμεις της μήτρας. Άλλωστε το αλχημιστικό σύμβολο για το νερό είναι ένα ανεστραμμένο τρίγωνο, το αρχαίο σύμβολο της θηλυκότητας. Κατά τον Εδουάρδο Συρέ, όπως αναφέρεται στους Μεγάλους Μύστες, το Ύδωρ στον αρχαίο εσωτερισμό συμβόλιζε την ρευστότητα που μεταμορφώνεται συνεχώς, όπως το πυρ αντιπροσώπευε το πνεύμα, το οποίο στην Αλχημεία συμβολίζεται με ένα τρίγωνο σε ορθή μορφή. Όταν αυτά τα δύο σύμβολα ενωθούν σχηματίζουν την Σφραγίδα του Σολομώντα ή αλλιώς το Αστέρι του Δαβίδ, ένα σύμβολο που αντανακλά την κοσμική τάξη, τους ουρανούς, την κίνηση των ουράνιων σωμάτων καθώς και την αέναη κίνηση μεταξύ ουρανού και Γης.

Το Ύδωρ συνδέεται και με ένα άλλο αντικείμενο του Διασκεπτηρίου, τον άρτο. Το κομμάτι άρτου μαζί με το νερό είναι σύμβολα απλότητας, δείχνοντας στον δόκιμο το πώς θα πρέπει να διάγει τον βίο του μετά την είσοδο του στον Τεκτονισμό. Στα αρχαία Μυστήρια χρησιμοποιούσαν σχεδόν πάντα το έμβλημα του Άρτου. Συγκεκριμένα οι Πυθαγόρειοι τοποθετούσαν Άρτο και Ύδωρ στην σκοτεινή αίθουσα, όπου οι δόκιμοι προσπαθούσαν επί δώδεκα μέρες να λύσουν τα πρώτα προβλήματα που τους δίνονταν αμέσως μετά την έναρξη της μύησης. Επιπροσθέτως, ο άρτος συμβολίζει την μεταμόρφωση του ακατέργαστου υλικού σε κατεργασμένο, δύο και μόνο συστατικά αρκούν για να δώσουν μορφή και γεύση στον άρτο, το αλεσμένο σιτάρι και το νερό. Το σιτάρι είναι ένα στοιχείο που σύνδέεται με την Θεά Ίσις και την Θεά Δήμητρα. Στα Αιγυπτιακά Μυστήρια καθώς και στα Ελευσίνια Μυστήρια

γινόταν μετάληψη με το είδος του άρτου, ο οποίος είναι ο καρπός του σταχυού, και συμβολίζει την γνώση των μυστηρίων της γήινης ζωής και συγχρόνως το μοίρασμα των αγαθών της Γης και συνεπώς την ενότητα των μυημένων αδελφών. Αυτός ο συμβολισμός μέσα από την επανάληψη γίνεται βίωμα και μας συντροφεύει σε όλο μας τον βίο.

Όλα αυτά τα σύμβολα είναι ο προάγγελος του νοήματος που κρύβεται στην επιγραφή V.I.T.R.I.O.L. Το ακρωνύμιο της λατινικής έκφρασης με αλχημιστικό χαρακτήρα μεταφράζεται ως εξής: «να Επισκεφθείς το Εσωτερικό της Γης, αφού την Αποκαθάρεις, θα Ανακαλύψεις την Κρυμμένη Λίθο». Είναι μια πρόσκληση-πρόκληση να κατεβούμε στο εσωτερικό της Γης, στον κάτω κόσμο ή αλλιώς στο υποσυνείδητο. Η Γη συμβολίζει τον άνθρωπο, ο οποίος πρέπει να ανακαλύψει τον εσωτερικό του κόσμο, το ποιος είναι, το τι κάνει, τα κίνητρα του και να αντιμετωπίσει τους προσωπικούς του δαίμονες και φόβους για να βρει τον δρόμο της πνευματικής και ψυχικής αναγέννησης. Σ' αυτό συντελούν και οι υπόλοιπες επιγραφές, οι οποίες βοηθούν τον δόκιμο να γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του, τις προθέσεις του, αλλά και ο ίδιος να κρίνει την καταλληλότητα του να ενταχθεί στην τεκτονική αδελφότητα. Η Φιλοσοφική Διαθήκη που καλείται ο δόκιμος να συμπληρώσει εντός του Σκοτεινού Θαλάμου και έχοντας τον χρόνο στην κλεψύδρα να κυλάει, είναι η πρώτη δοκιμασία στην οποία θα υποβληθεί. Έχοντας γύρω του αντικείμενα που αγνοεί την σημασία τους και υποθέτοντας από τις προειδοποιήσεις των ρητών ότι ακολουθούν περισσότερες και ίσως σκληρότερες δοκιμασίες, υπό αυτή λοιπόν την πνευματική και ψυχολογική πίεση, καλείται υπό σύγχυση και ερχόμενος από τον βέβηλο κόσμο να βάλει σε τάξη τις σκέψεις και τα συναισθήματα του. Δημιουργείται εντός του ένας κόσμος ηθικός που απορρέει από το διανοητικό και συναισθηματικό του χάος, αλλά ταυτόχρονα τον βοηθάει να εφαρμόσει για πρώτη φορά μια από τις κυριότερες μυστηριακές αρχές: να προσπαθήσει μέσω της σκέψης, χωρίς τον περιορισμό των συναισθημάτων, να αναζητήσει την Αλήθεια.

Ο Σκοτεινός Θάλαμος λοιπόν, για τον δόκιμο, μπορούμε να πούμε ότι είναι χαοτικός... αυτό άλλωστε συμβολίζει, το Χάος από το οποίο προήλθε η Τάξις. Οι νόμοι που συντέλεσαν στην Τάξη είναι οι νόμοι της κινήσεως που λαβάνουμε γνώση μέσω της έννοιας του χρόνου (του αμμόμετρου) και της γονιμότητας που έχει ως σύμβολο τον αλέκτορα. Οι δύο άνωθεν νόμοι επιδρώντας επί του Χάους δημιούργησαν την παθητική πρωταρχική ουσία το Ύδωρ και εξ' αυτού τις πρωταρχικές ύλες (το Άλας), που εν συνεχεία πήραν διάφορες μορφές που

συμβολίζονται μέσω του Θείου. Τα σύμβολα είναι αλληλένδετα μεταξύ τους, το ένα συμπληρώνει το άλλο και όλα μαζί εξιστορούν την Γένεση του κόσμου, την εξέλιξη του και την ένωση του με τον άνθρωπο. Ο Σκοτεινός Θάλαμος είναι το κουκούλι που μας μεταμορφώνει σε πεταλούδες, η μήτρα που θα γεννήσει έναν νέο Τέκτονα, έναν ακόμα κρίκο στην παγκόσμια Τεκτονική Άλυσο.

Με τον αποσυμβολισμό του Σκοτεινού Θαλάμου κατανοούμε ότι για να γίνουμε «Τέκνα του Φωτός» θα πρέπει πρώτα να αναγεννηθούμε. Απομονωμένοι σ' έναν μικρό σκοτεινό χώρο βιώσαμε όλοι την εσωτερική μας μεταμόρφωση. Όπως η κάμπια μέσα στο κουκούλι της διαλύεται σε μια σκοτεινή μάζα στοιχειωδούς οργανικής ύλης, η οποία μυστηριωδώς επαναδιοργανώνεται και μεταμορφώνεται σε πεταλούδα, έτσι και ο δόκιμος μέσα στο Διασκεπτήριο πρέπει να συνδέσει τα κομμάτια του για να μπορέσει να αναγεννηθεί. Η ικανότητα μας να συσχετίζουμε πράγματα διαχωρίζοντας τα και αποκωδικοποιώντας τα, είναι η απόδειξη ότι οδηγούμαστε από την γνώση στην εμπειρία, που με την σειρά της θα μας οδηγήσει είς το Αιώνιον Φως, το περιέχον το παν, προς το οποίο το παν τείνει.